

Izdaja Okrajni odbor OF Trbovlje. • Urejuje in odgovarja uredniški odbor. • Tiska tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. • Naslov uredništva in uprave: Trbovlje — Z. savski vestnik, uprava rudnika. • Telefon. št. 54. • Račun pri podružnici Narodne banke v Trbovljah številka 614-T-146. • List izhaja vsak četrtek. • Letna naročnina 240 din, polletna 120 din, četrtletna 60 din, mesečna 20 din, posamezna številka 5 dinarjev. na šestih straneh po 6 dinarjev.

SPREJET JE ZAKON O TEMELJIH DRUŽBENE IN POLITIČNE UREDITVE IN O REPUBLIŠKIH ORGANIH OBLASTI

Tovariš Miha Marinko — predsednik Izvršnega sveta LRS

Minuli petek, 30. januarja, se je končalo IV. zasedanje Ljudske skupščine LRS. Na tem zasedanju so ljudski poslanci sprejeli ustavni zakon, družbeni plan in proračun LRS.

Ustavni zakon je obrazložil ljudskim poslancem tov. dr. Marjan Breclj. O našem družbenem planu je govoril tovariš Ivan Maček — Matija, poročilo o proračunu LRS za leto 1953 pa je podal minister za finance tov. Zoran Polič.

Zadnji dan zasedanja Ljudske skupščine LRS je bila na dnevnem redu izvolitev predsednika Izvršnega sveta LRS ter izvolitev Izvršnega sveta, ki šteje 21 članov. Za te volitve je bila vložena ena kandidatska lista; predložil jo je ljudski poslanec Janko Rudolf v imenu Izvršnega odbora OF in skupine ljudskih poslancev. Ob tej priložnosti je predlagatelj poudaril, da Ljudska skupščina LRS predaja v tem trenutku izvršnemu svetu važne funkcije v smislu določil našega Ustavnega zakona; dejal je, da je prepričan, da bo izvršni svet nadaljeval tisto pot, ki jo že vso dobo uspešno hodimo pod vodstvom našega tovariša Tita. Nato je predlagal ljudskim poslancem, da izvolijo za predsednika vlade LRS tov. Miha Marinko, ki je človek, v katerega imamo vsi zaupanje in ki je že s svojim dosedanjim delom dokazal, da je tega zaupanja v polni meri vreden.

Ljudski poslanci so predlog sprejeli z navdušenim odobravanjem in ga sočasno potrdili. Za ostale člane Izvršnega sveta LRS pa so bili izvoljeni na-

slednji tovariši: Viktor Avbelj, Jože Borštnar, dr. Marjan Breclj, Tomo Brejc, Tone Fajfar, Janez Hribar, Albert Jakopič, Stane Kavčič, Boris Kralj, Vlado Krivic, Ivan Maček, Vlado

Majhen, Zoran Polič, Franc Popit, dr. Jože Potrč, Ivan Regent, dr. Jože Rus, Vida Tomšič, Josip Vidmar in Boris Zihlerl.

Predsedujoči Ferdo Kozak je nato slovesno razglasil, da je za predsednika

Izvršnega sveta LRS izvoljen tov. Miha Marinko, za člane tega sveta pa predlagani ljudski poslanci.

V svojem in v imenu izvoljenih članov Izvršnega sveta se je novoizvoljeni predsednik Miha Marinko zahvalil ljudskim poslancem za izkazano zaupanje. Tovariš Miha Marinko je imel zaključni govor, v katerem je na koncu dejal: »Če bomo šli po zasnovi, ki jo uspešno razvija Zveza komunistov Jugoslavije s centralnim vodstvom in tovarišem Titom na čelu, bomo ob tej trdni hrbtnosti ter ob vaši kritičnosti tudi naše naloge več ali manj uspešno izvajali.«

Izvolitev delegatov trboveljskega okraja za kongres LF

Preteklo sredo je bila v Trbovljah konferenca delegatov osnovnih frontnih organizacij našega okraja, na kateri so navzoči izvolili zastopnike Fronte okraja Trbovlje za kongres Ljudske fronte v Jugoslaviji. Konferenci pa žal ni mogel prisostvovati noben gost iz Ljubljane, ker je ravno te dni zasedala Ljudska skupščina LRS.

Glavno poročilo o pomenu preimovanja frontne organizacije ter o bodočih nalogah Socialistične zveze delovnih ljudi, je imel sekretar OK ZKS Trbovlje, tov. Janez Jesenšek. Ta je v svojem poročilu predvsem poudaril pomen sklepov VI. kongresa ZKJ in s tem v zvezi bodoče naloge Fronte. Poudaril je tudi mednarodni pomen preosnove naše Fronte, s čimer bo omogočena lažja povezava s socialističnimi gibanji v zunanjem svetu. Prav tako je referent naglasil velik pomen Fronte v našem boju proti informbirojskim natolcevanjem in napadom, prav tako ni pozabil opozoriti na reakcionarno delovanje Vatikana, kateremu bomo morali posvetiti še večjo budnost. Velike naloge, ki stoje pred nami, nam bo mogoče izpolniti le z večjo povezavo odborov OF naših industrijskih centrov z našo vasjo.

Sekretar OF okraja Trbovlje, tov. Lojze Toplikar, je govoril na konferenci o reorganizaciji Fronte na območju našega okraja. Doslej smo imeli v tej ustanovi nešteto malih odborov, tako da zaradi prevelike razdrobljenosti frontnih odborov ni mogla priti dejavnost OF do večjega in uspešnejšega izraza. S preosnovanjem odborov OF na večje enote, s katerim smo v našem okraju že začeli, bomo imeli na območju samih Trbovelj v prihodnje le štiri frontne odbore, katerih delovno področje se bo ujemalo s delovnim okolišjem naših »Svobod«. Reorganizacije Fronte v istem smislu so se lotili tudi v Hrastniku, Zagorju, Radečah in drugod.

Diskusija je pokazala, da so ravno majhne, razdrobljene enote Fronte ovirale delo, tako da OF v celoti ni mogla izpolnjevati svojih nalog.

Delegatka Anica Pečar iz Zagorja je v svojem govoru poudarila zasluge žena za razvoj, kulturno in prosvetno delo v Zagorju, podčrtala pa je tudi, da je med zbranimi delegati premočno izvoljenih žena.

Dne 6. februarja 1953, ob 8. uri dopoldne bo na Okrajnem ljudskem odboru Trbovlje

II. SEJA OKRAJNEGA ZBORA PROIZVAJALCEV in OKRAJNEGA ZBORA

s sledečim dnevnim redom:

1. Družbeni plan.
2. Proračun okraja Trbovlje za leto 1953.
3. Razno.

Dolžnost vseh ljudskih odbornikov je, da se seje polnoštevilno udeležijo, izostanek ni opravičljiv.

12 pisarne tajništva OLO Trbovlje.

Več pomoči sindikalnim organizacijam

Radeška Zveza komunistov je imela prejšnji terek širši sestanek skupno s člani krajevnega sindikalnega sveta in predsedniki večjih sindikalnih podružnic.

Na sestanku so v prvi vrsti obravnavali in prediskutirali vprašanje sindikalnih organizacij radeškega sektorja. Sekretar ZK Radeče tov. Feri Miller je poudaril, da je treba spričo večjih kompetenc in večjih nalog, ki stoje pred sindikalnimi organizacijami in delovnimi kolektivi, posvetiti največ pozornosti gospodarski vzgoji našega delovnega človeka. Zadali so si sklep, da bodo prirejali po vseh podjetjih predavanja, ki bodo obravnavala vprašanje upravljanja podjetij po naših delovnih kolektivih, nov način poslovanja uprave za socialno zavarovanje v zvezi z raznimi problemi in izkoriščanja tega zavarovanja po članih, higiensko-teh-

nično zaščito delavstva, odpuščanje delovnih moči, vprašanje delitve dobička, postavljanje tarifnih pravilnikov, delovna disciplina itd.

Novi upravni odbori sindikalnih organizacij bodo morali v bodoče skupno s člani ZK pomagati delovnim kolektivom pri upravljanju podjetja. Več skrbi bo treba posvetiti tudi organizacijski plati, doslednosti pri organiziranju članstva po kolektivih, tako da bo sleherni delavec član svoje strokovne organizacije. Poleg vprašanj sindikalne organizacije so na sestanku obravnavali še druga vprašanja, med njimi tudi, kako bi letos najslavesneje proslavili 8. marec, Dan naših žena.

Zelja vseh navzočih je bila, da bi radeška ZK še večkrat sklicala take sestanke, ki bodo v korist splošnemu političnemu in gospodarskemu razvoju radeškega sektorja.

D. K.

KULTURNIKI! - VLOŽITE VSE SILE za zgraditev Delavskega doma v Trbovljah

Zgraditev Delavskega doma, ki bo v svojem okrilju združeval vse veje kulturnoprosvetnega dela, je v tem letu in tudi za bodoča leta naloga vseh naprednih prebivalcev Trbovelj.

Stara težnja naprednih sil delavskega razreda — izbojevati si pogoje, v katerih bo mogoče izobraževanje in kulturno izživljanje za vse v enaki meri — je v naši današnji socialistični stvarnosti v celoti izpolnjena. Se več: danes je to osrednja naloga organizacij delovnih ljudi. Toda sama volja je premalo. Za kulturno delo, ki bo vredno dosedanjih velikih kulturnih tradicij delavskega razreda in ki bo obenem izražalo vso silo in sposobnosti našega delovnega človeka, so seveda potrebni takšni prostori, da že po svojem izgledu in ureditvi ustvarjajo stalno željo po nadaljnjem izobraževanju in kulturnem ustvarjanju.

Res je, da so dosedanje uspehi v pripravi za zgraditev Delavskega doma dovoljni. Z gradnjo samo bomo začeli za Praznik dela — 1. maja. K do sedaj objavljenim načrtom za to gradnjo in k njenemu programu pa je bila s strani kulturnih delavcev in ostalega prebivalstva podana le ena sama pripomba. Ali je bil sprožen res en sam problem? Ali je edino izrečena pripomba slika zainteresiranosti »starejše kulturne generacije« na tem vprašanju? Nikakor ne.

Toda to le mimogrede. S svojim člankom želimo dati le osnovo za razčiščenje odnosa članov društva »Svoboda-center«. Prirodno je, da vsakdo popolnoma drugače ceni in vrednoti dobro, ki jo je sam pomagal ustvariti in je zanj nekaj žrtvoval. Do sedaj razen predsednika tega društva in nekaterih posameznikov ni nihče pokazal zanimanja za delo Odbora za zgraditev Delavskega doma. Ta odbor je bil sestavljen pred devetimi meseci izključno na pobudo tov. Alojza Ribiča. Upravičeno bi pričakovali, da bo odbor »Svobode« po ustanovitvi pokazal večje zanimanje za to delo. Sicer sem prepričan, da bo do tega prišlo, toda vprašanje nastaja, kdaj se bo to zgodilo in kakšne vrste bo to zanimanje?

Poglejmo drugam. Društva, organizacije, ki si grade svoje domove in v ta namen vlagajo vse svoje sile in sredstva, znajo potem tako imovino dostojno čuvati in ceniti. Ali bo pri tem društvu tako, ko se vidni člani niti sej pripravljalnega odbora ne udeležujejo? Mislim, da bi članstvo društva »Svoboda-center« moralo biti polno želje in misli, zgraditi si čim prej dostojni lastni kulturni dom. Za dosego tega cilja bi morali posamezni odseki društva povečati napore do skrajnosti in tako upravičiti potrebo gradnje. Kulturne prireditve bi se morale vrstiti nenehno. Morali bi organizirati gostovanja povsod tam, kjer delovni kolektivi prihajajo na pomoč, in s tem dokazati, da smo dejansko vredni njihove pomoči in zaupanja. Pri tem bi dokazali, da naš delavski center dostojno uporablja v preteklosti stečena izkustva za nadaljnji dvig kulturne ravni delovnega človeka. Taka dejavnost bi dosegla tudi primeren moralni in finančni efekt, ki bi združen z največjim varčevanjem znatno okrepil možnosti za gradnjo Delavskega doma. Obenem pa bi bila to nova pobuda domačim kolektivom za nadaljnje prispevke k tej gradnji.

Sredstva, ki se sedaj zbirajo pri kinu kot presežek nad izdatki, naj bi odbor »Svobode« v celoti uporabil za doprinos k gradnji. Skratka: društvo kot celota naj bo v bodoče mobilizator sil in sredstev za gradnjo tega doma in kot tako primer požrtvovalnosti, skromnosti in dela za doseg tako velikega cilja.

Se nekaj misli o gledališču, če je razen »izvoljenim« dovoljeno še komu

pogledati v »skrivnosti« trboveljskega svetlišča boginje Talije.

Kje so vzroki, da so tako zamrle gledališke predstave? Ali so veličanska sredstva, ki so predvidena za zgraditev nove gledališke dvorane, ob današnji delavnosti članov dramske sekcije opravičljiva? Kaže, da le še niso izglajena trenja med tistimi člani gledališča, ki so sposobni, in tistimi, ki se žele usposobiti, t. j. predvsem mlajšimi, treznimi, v današnji stvarnosti odraščajočimi močmi. Vaški odri na našem podeželju so po številu (ne po kvaliteti) premier daleč pred gledališkim kolektivom

»Svobode«. Ali ne pojmujejo nekateri malo čudno današnjega časa? Naenkrat tako mrtvilo! Saj so vendar v Trbovljah glede odra dani najmanj taki pogoji, kot so bili nekoč! Tudi nova gledališka dvorana ne bo prinesla nič »novega«, če ne bo živih ljudi, ki bi se zavedali, kaj so dolžni po svoji sposobnosti skupnosti. Delovni ljudje upravičeno vprašujejo vse naše organizacije, kaj store naši inteligenti, naši intelektualci, naši sposobni ljudje za dvig njihovega znanja! Kar pogledimo po podjetjih, ustanovah in drugod: ali nima-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Ob 104. obletnici smrti dr. FRANCETA PREŠERNA

Kdo zna
noč temno razjasnit', ki tare duha!

Kdo ve
kragulja odgnati, ki kljuje srce
od zore do mraka, od mraka do dne!

Kdo uči
izbrisat' 'z spominia nekdanje dni,
brezup prihodnjih oduzet' spred oči,
praznoti ubežati, ki zdanje mori!

Kako
bit' hočeš poet in ti pretežko
je v prsih nosit' al' pekel al' nebo!

Stanuj
se svojega spomni, trpi brez miru! —

V zadnjih dneh po svetu

AVSTRIJSKA MIROVNA POGODBA

Naměstnik zahodnih zunanjih ministrov so sestavili odgovor na nedavno sovjetsko noto v zvezi z avstrijsko mirovno pogodbo. V svojem odgovoru, ki je enakovreden poudarjajo vlade Francije, Velike Britanije in ZDA željo, da storijo nov in nujen napor, da bi prišli do sporazuma o pogojih avstrijske pogodbe in da bi se pospešili konci okupacije. Vlade sodijo, da ni primerno a sovjetske strani, da stavlja predhodne pogoje glede obsega diskusije na seji namestnikov zunanjih ministrov. Po najnovejših vestih je razgovor o Avstriji preložen, ker ZSSR ni odgovorila na noto zahodnih veleisl.

POVRATEK CHURCHILLA V LONDON

Britanski premir Churchill se je to dni vrnil s svojega potovanja v ZDA. Pred odhodom iz Southamptona je izjavil Churchill novinarjem, da ne ve, če se bo vrnil v ZDA, ter poudaril, da se bili njegovi razgovori z Eisenhowerjem poluradni, zasebni in zaupni. Dodal je, da je po svojem potovanju v ZDA bolj pripravljen na debato o zunanjih političnih gledih potovanja Eisenhowerja na Korejo sodi, da ima to potovanje lahko samo srečne posledice.

OBISK GRŠKEGA ZUNANJEGA MINISTRA

Po obisku turškega zunanjega ministra se po vestih iz Aten vršijo zadnje priprave za odhod grškega zunanjega ministra v Jugoslavijo, ki naj bi dal uradni poudarek naporom Jugoslavije, Turčije in Grčije, da se na Balkanu ohrani mir in prepreči vsaka agresija. Jugoslovanski veleposlanik v Atenah je že odpotoval v Beograd, kjer bo sodeloval pri razgovorih med grškimi in jugoslovanskimi zastopniki.

ODHOD KOPRULUJA IZ ATEN

Po poluradnem obisku je turški zunanji minister odpotoval iz Aten v Turčijo. Pred svojim odhodom je izjavil, da je v Atenah nadaljeval razgovore, da bi glede sodelovanja treh držav dosegli čim bolj konkretna rezultata. Po njegovem mnenju bo prišlo do sklenitve obrambnega pakta med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo ter bo Italija obveščena o razvoju razgovorov med tremi državami. Uradno poročilo o grško-turških razgovorih poudarja skupno zaupanje in prijateljsko med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo.

GENERAL TAYLOR NA KOREJI

General Taylor je bil od Eisenhowerja postavljen za voditelja operacij 8. armade na Koreji. General je prišel v Tokio, kjer je imel razgovore z zavezniškimi poveljniki. Dosedanji poveljnik 8. armade zapusti svoj položaj in se vrne v ZDA. Predvideva se, da je general Taylor prišel s seboj splošno Eisenhowerjev strategični načrt, ki naj bi izključil sleherni novo ofenzivno združenje narodov in zaključil dolgo vojno. Po izjavi državnega tajnika za zunanje zadeve Dullesa bo Eisenhower našel način, ki bo sovražnika prisilil, da ne nadaljuje vojne.

SABOTAŽA NA PREKOCEANSKIH PARNIKIH

Na največjih britanskih prekoceanskih parnikih je še ponovno izbruhnil požar. Sodi, da ni izključeno, da so ti požari namenoma podtaknjeni, mislijo celo, da bi bila ta dejanja sabotaznega značaja. Po drugi svetovni vojni so bile sabotaze v britanskih pristaniščih zelo pogoste ter so na številnih britanskih vojnih ladjah ugotovili nesreče zagonetnega izvora.

SOVJETSKO ATOMSKO OROŽJE

Po izjavah ameriških strokovnjakov za atomsko energijo ima Sovjetska zveza brez dvoma precejšnje zaloge atomskega orožja. O tem se je izjavil tudi bivši predsednik ZDA Truman, ki je dejal, da razpolaga Sovjetska zveza z atomsko bombo. To mnenje potrjuje dejstvo, da so doslej ugotovili v Sovjetski zvezi tri atomske eksplozije ter mislijo, da ZSSR razpolaga z zadostnim gradivom za izdelavo atomske bombe.

MEDNARODNA FEDERACIJA RUDARJEV

To dni zaseda v Rimu generalna skupščina Mednarodne organizacije dela ob sodelovanju zastopnikov sindikata rudarstvih delavcev Jugoslavije. Na tej skupščini bodo predložili Mednarodne federacije rudarjev do Evropske skupnosti za premost in jeklo ter položaj francoskih rudarjev.

IZ ŽIVLJENJA ORGANIZACIJE ZVEZE KOMUNISTOV

Dejavnost organizacije Zveze komunistov na območju terena Trbovlje II.

Misli in sklepi VI. kongresa ZKJ so pokazali članom Zveze komunistov posebno vlogo, ki jo imajo v družbenem življenju. Izpolnjevanje določil zveznega statuta, ki je bil sprejet na tem zgodovinskem kongresu, je osnovna naloga vseh komunistov.

Novoformirane osnovne organizacije ZK so že začele s delom in žele ustvariti v svojih vrstah duh, ki je prišel do izraza na kongresu. Tudi osnovna organizacija ZK v Trbovljah II se drži teh načel. Že prvi odprti sestanek te osnovne organizacije, ki je bil posvečen izvolitvi novega vodstva OPO, je pokazal, da veliko število članov (107) ne dela nobenih ovir pri reševanju notranjih vprašanj organizacije, prav tako ne otežkoča obvladovanja kompleksa dela članov ZK v OF, LMS, AFŽ, ZB, Svobodi itd.

Pri izbiri novega vodstva te osnovne organizacije je sodelovalo skoraj vse članstvo. Izbra primernega vodstva pa je delala kandidacijski komisiji pri demokratskem načinu volitev precej preglavice.

Drug problem, ki se je izkristaliziral na tej konferenci, pa je predstavljalo vprašanje idejne čistosti članov ZK ter njihova odkritost do načel statuta ZKJ. Tako sta bila že na tem sestanku izključena dva člana, ki nista pokazala potrebne odkritosti do osnovne organizacije. Ker je prvi izmed obeh tovarišev skril pred Partijo svoje nerazčiščene pojme o kleru ter popuščajčo dovolil, da mu krstijo otroka, kar je prikrival pred svojo osnovno organizacijo, dokazuje neodkritost nekaterih članov, ki mislijo, da lahko vedrijo v ZK, ne da bi tudi izpolnjevali vse dolžnosti, ki jih narekuje članom ZK njen statut in program.

Za sestro tega tovariša K. V. pa lahko rečemo, da se je pokazala še manj odkritost; dobro je poznala razmere v družini svojega brata, ker je živela z njim v skupnem gospodinjstvu, vendar ni šla za potrebno, da bi o tem obvestila osnovno organizacijo, v kateri je bil včlanjen njen brat. Ta tovariša je skušala odvrniti svojo krivdo od sebe na ta način, da je začela blatiti okrajne partijske funkcionarje, češ da so skušali njeno izključitev iz ZK doma v kuhinji. Njeno izjavo, ki jo je preiskala za to določena komisija, je osnovna organizacija ostro obsodila. Nadaljnja debata je pokazala, da ta tovariša tudi že dalj časa ni obiskovala sestankov ZK, niti ni plačevala članarine z izgovorom,

Tudi Dobovec ima knjižnico

Pred šestimi leti so na Dobovec na pobudo nekaterih mladink in mladincev ustanovili knjižnico. Prve knjige so bile kupljene za denar, ki so ga prispevali občani. Tudi blaginja mladinskega aktivna je dala svoj delež za nakup knjig, tako da šteje knjižnica sedaj nad 170 knjig, po katere pridno hodijo okoličani.

Pred nedavnim pa je okrajni odbor Ljudske prosvete v Trbovljah podaril knjižnici knjige v vrednosti 3000 din, za kar se mu Dobovecni po tej poti prav lepo zahvaljujejo.

(Nadaljevanje s 1. strani)

mo povsod ljudi, ki bi bili sposobni s svojim znanjem izdatno pomagati pri kulturnopolitičnem delu, pa vendar v velikanski večini ne dajejo v tej obliki ničesar skupnosti in svoje ravnodušno ob strani. Zakaj to? Kje je vzrok? Razčistimo to vprašanje!

Se mnogo je podobnih vprašanj, ki jih postavljajo v razgovorih naši delovni ljudje, za katere mogoče kdo misli, da o njih ne razmišljajo.

Zato vložimo res vse sile, da bo kulturnopolitično delo med našim prebivalstvom po vsebini vredno žrtve delovnih ljudi in ob taki zavesti bomo lahko zgradili naš novi Delavski dom.

Milan Kožuh

da ni vedela, kdo je sekretar njene OPO.

Z odstranitvijo takih neodkritih ljudi iz ZK hoče osnovna organizacija očistiti v svojih vrstah idejno čistost ter pokazati, da tudi javno delo organizacije prav nič ne moti ZK pri čiščenju svojih vrst, kar je pokazala tudi na drugem odprtem sestanku, na katerem je izključila spet šest članov, ki so s svojo nedisciplino pokazali, da ne zaslužijo nositi ime člana ZK.

Poleg naloge, da uredi ustroj svojih vrst, je ta osnovna organizacija izdelala načrt za vzgojo svojih članov. Doslej je imela dve predavanji oziroma razpravi z diskusijo, na katerih so obravnavali gradivo VI. kongresa ZKJ. Obe predava-

vanji sta bili uspešni ter obiskani tudi od frontovcev.

Organizacija je pregledala delo svojih članov v posameznih množičnih organizacijah. Tako so člani ZK priredili dve množični zborovanji Fronte; na njih so predelali glavne misli preosnovne Ljudske fronte v Socialistično zvezo delovnih ljudi, preimenovanje KPJ v ZKJ ter načela novega ustavnega zakona.

Na območju te osnovne organizacije ZK je zagotovljena dejavnost LMS, ZB, AFŽ in Svobode, ki naj postane kulturno žarišče izživljanja članov ZK in njenega pravilnega usmerjanja za kulturno razvedrilo članov Osvobodilne fronte.

A. K.

Živo zanimanje za socialno zavarovanje

Na nedavnih terenskih sestankih OF v Trbovljah so ljudje pogosto postavljali vprašanja v zvezi s preveliko pokojnin in še drugimi problemi s področja socialnega zavarovanja. Da prizadeje dobe odgovor na svoja vprašanja, je mestni odbor OF v Trbovljah sklical množično zborovanje, ki je bilo pretekli petek v Delavskem domu.

Udeležence, ki so popolnoma napolnili dvorano, je v imenu mestnega odbora OF pozdravil tov. Dolinar. Referent Okrajnega zavoda za soc. zavarovanje v Trbovljah je v kratkem predavanju govoril o sistemu pokojninskega zavarovanja nasploh, razložil je določila Uredbe o preveliki pokojnini, ki je bila izdana lanskega julija, zlasti pa je tolažil najnovejšo predpise, ki so izšli v začetku januarja. Ni nobenega dvoma, da je bilo z novo uredbo ustrojeno stalni zabijanje upokojencev, da se pokojnine izenačijo ne glede na to, kdaj je bil kdo upokojen in da je večina upokojencev z nove pokojnine prav zadovoljna. Res je tudi, da je izvajanje določil uredbe o preveliki pokojnini natelelo pri manjšem delu upokojencev na upravičeno kritiko; slabo so odrezali predvsem nekateri upokojenci, ki so prišli iz delavskega v namestniški stalež. V kolikor gre pri tem za napake, ki so se nehotne zgodile pri našem delu, bodo le-te popravljene. Svetu za ljudsko zdravstvo in soc. skrbstvo je pa tudi že vpsal predlog, da se nekatera krivična določila uredbe spremenijo. Ob vseh teh napakah pa je treba pomisliti, da je naša ljudska oblast v kratki dobi 7 let po osvoboditvi, ko smo morali poleg nešteti drugih del obnavljati tudi porušeno domovino, popolnoma opravila vprašanje tako imenovanega staroupokojencev — problem, ki ga rešimo v predvojni Jugoslaviji niso mogli rešiti v vseh 23 letih njene obstoja.

Po predavanju so se oglašili k besedi številni zborovalci; dvoma, ki ne dobiva pokojnine, ker ob možni smrti še ni bila stara 45 let, niti je zdravniška komisija ni spoznala za nesposobno za delo, je zahtevala, da se ponovno posreduje na odločilnih mestih, naj se določila, ki za vedno vzamejo pravico do pokojnine vdovam, ki ob možni smrti niso stare 45 let, niso delavsko-vojaški, ali nimajo otroka do 7 let, takoj razveljavijo. To je nujno, ker vdove v starosti 40, 41 ali več let ne najdejo zaposlitve in se navezane na podporo iz socialnega skrbstva. — Upokojeni rudniški namestence je grajal, da se pokojnine upokojenih jamskih paznikov prevažajo slabše kot pokojnine jamskih kopačev, dasiravno so bili skoraj vsi pred dolgo leta kopači in so šele zaradi svoje marljivosti, vestnosti in sposobnosti napredovali za jamske paznike. Neki zborovalec pa je zahteval, da se jamskim kopačem sprito težavnosti njihovih dela, ki jih hitreje iztrpa kot delo v drugih poklikih, n. pr. pri brivih, krojačih in podobno, prizna pokojnina za en pokojninski razred višje.

Vse te in še druge predloge so zborovalci odobraval. Na predlog predsednika Društva upokojencev tov. Teržana so sklenili, da se o vseh predlogih sestavi spomenica ter odpošlje na pristojno mesto. Pri sestavi spomenice naj sodelujejo in predloge podprejo ZKJ, OF, sindikati in AFŽ.

Vse te komu je sprejeto? Še tov. Peter Adleš in oblinbi, da bodo vse trboveljske organizacije podprele akcijo v smislu predlogov, ki so jih sprejeli zborovalci. Kakor še vselej doslej, bo naša ljudska oblast tudi sedaj razumela in upoštevala želje in koristi delovnih ljudi, prav tako seveda tudi tistih, ki danes uživajo zaslužni pokoj. — kr —

NALOGE IN DELO RDEČEGA KRIŽA

V zvezi z akcijo centralnega odbora RK Jugoslavije za brezplačno dajanje krvi moramo tudi v našem okraju pod okriljem Rdečega križa začeti tako akcijo. Kakor so poročali naši članki, je naša država dobila nekaj aparatov za sušenje plazme — aparate, ki spreminjajo kri v prah. Ta suha plazma bo železna rezerva v primerih, če ne bo na razpolago dovolj sveže krvi.

Zato pozivamo vse tiste, ki bi bili pripravljeni darovati svojo kri v prid skupnosti, naj se prijavijo pri okrajnem odboru RK, seveda pa tudi lahko pri vseh odborih Rdečega križa, kjer bodo vodili seznam prostovoljnih krvodajalcev. Odbori RK naj zato pošljejo spisek prostovoljnih krvodajalcev na okrajni odbor RK, le-ta pa bo v sodelovanju s Svetom za ljudsko zdravstvo in socialno politiko okraja Trbovlje storil vse potrebno in poklical vse prijavljence, kdaj in kje naj se zglase.

V okraju Trbovlje deluje sedaj 15 tečajev za izvenarmadno žensko vzgojo. Število obveznih tečajnic znaša 342, število prostovoljnih pa 29. Tečaj se že vrše od lanskega novembra dalje. Na teh tečajih bodo dekleta pridobila znanje iz splošne higijene, nege in prehrane dojenčka, prve pomoči in protiletalske zaščite. Rdeči križ ponovno opominja, da so ta predavanja obvezna za vse mladinke v starosti 17 do 18 let.

Udeležba na tečajih je slaba v Hrastniku, kjer od 64 obveznih tečajnic

obiskuje tečaj povprečno le 30, v Zagorju od 45 povprečno 22, v Trbovljah pa povprečno 23 od 35 prijavljenih.

Najslabša je udeležba v Senožetih, kjer se dekleta sploh ne zanimajo za tečaj in se je zaradi nekaterih mladink, ki se ne zavedajo važnosti predavanja, tečaj za dva meseca zakasnili. Najboljšo udeležbo izkazujejo Radeče, Jagjenica, Čemšenik in Trojane, zadovoljiva pa je udeležba v Podkumu, Dolah pri Litiji, Dolu pri Hrastniku in na Polšniku. Zopet moramo poudariti, da so industrijski centri, ki bi morali prednjačiti, vedno na zadnjem mestu. Podobno je bilo tudi pri cepljenju otrok proti jetiki, ko so imeli ti kraji najslabšo udeležbo.

Zategadelj je dolžnost vsakega člana RK, da se pozanima, kaj dela odbor in s tem pripomore k pozitivni dejavnosti Rdečega križa.

B. S.

V Zagorju so preimenovali ceste in naselja

Ljudski odbor mestne občine Zagorje je nedavno razpisal anketo o preimenovanju cest in naselij v Zagorju. Upoštevajoč razne predloge prebivalstva je anketa komisija izdelala končni predlog, ki ga je potem potrdil odbor mestne občine na svoji seji.

Ceste in naselja v Zagorju bodo imela ta-le imena:

1. Cankarjev trg — pred zagorsko osnovno šolo
2. Trboveljska cesta — od Križanica do Hrastnika
3. Cesta Mihe Marinka — od Grčarja do Drnovška

4. Vinska cesta — od Kališnika mimo pokopališča proti Vinam
5. Levstikova cesta — od občine preko Kozinovega
6. Prešernova cesta — od spomenika padlih v prvi svetovni vojni do Vetrnika
7. Gasilska cesta — od Dolinarja mimo Gasilskega doma do glavne ceste
8. Cesta talcev — od občine mimo spomenika talcev do Weinbergerja
9. Partizanska cesta — od glavne ceste mimo Begancina do Hauptmanna
10. Vrtna ulica — mimo Močilnikarja
11. Titova cesta — od Grčarja do Košenine
12. Kolodvorska cesta — od Košenine do železniške postaje
13. Savska cesta — od železniške postaje preko Vakeča do broda
14. Dolenja vas — ostane neizpremenjeno, od pade le del Savske ceste
15. Polje — stavbe na Polju
16. Prečna pot — od Vodopiva mimo Majcna do rudniške kolonije
17. Kardeljeva cesta — od Grčarja do trga v Toplicah
18. Grajska ulica — od trga v Toplicah mimo glavne ceste
19. Rudarska cesta — od trga v Toplicah do Borlička
20. Okrogarjeva cesta — od Mihalčiča mimo Omahneta
21. Eberlova cesta — od Borlička do rudniške kolonije
22. Okrogarjeva kolonija — rudniška kolonija v Toplicah
23. Na bregu — »Abesinija«
24. Cesta Ottona Zupančiča — od Borlička do Stempšnika
25. Podkraj — ostane nepremenjeno
26. Solška cesta — od Borlička mimo topliško osnove šole
27. Podvine — levi breg Medije — šah. Brvar
28. Selo — ostane nepremenjeno
29. Farénikova kolonija — rudniška kolonija v Potokih vasi, ostane nepremenjeno, kakor tudi vsa ostala neimenovana okolica
30. Potoška vas — ostane nepremenjeno, kolikor tudi vsa ostala neimenovana okolica
31. Kopališka cesta — od Borlička mimo »Vlce« — »Stara šola« — rudniška postajališča — »Pod uro« — mimo Rudarske šole do dveh hiš ob železnici.

Mestna občina

Predavanje o Indiji

V okviru Ljudske univerze »Svobode« — center v Trbovljah bo v petek, 6. februarja, ob štirih popoldne v dvorani Delavskega doma zanimivo predavanje »O vtisih iz Indije«. Predaval bo Jože Zorn iz Ljubljane.

Hinko Wilfan:

Tekoče zlato

(Nadaljevanje)

Da, spet po ženinem! Ne boš! Nalašč ne. »Pah!« jo je zavrnil. Godlja ostane godlja. To goščo, to morava... moram odpraviti. Toda tako, da ji od vzameva smrdljivca.

Schreiner se je čehljajal za uhlji. »Da, ko bi v kotlu poskusila, kaj? V žganjarskem,« je dodal tipajoče.

»Ampak kotel ima samo Aron,« je menila žena zdvojevo.

»Kotel ima samo Aron, da,« je ponovil za njo. »Ej, ko bi ga maral posoditi!« je vzklilnil in zakoračil po izbi. Migetajoč plamenček je metal begajoče sence po lesenih, zverženih stenah. Hana je slonela za pečjo in zibala dete. Mati se ni premaknila od mize. Strmelna je nepremično v leščerbo, da tudi ona vrta, vrta...

Pred vrati se je nekdo odkrival.

»Sara, poglej, kdo hodi zunaj,« je suho rekel Aron v mračni prostor.

»Kdo bit? ... A, Schreiner, ti? Kaj ti?« je takoj po trgovsko navezal misel.

»Kotel, če mi posodiš,« je samozavestno dejal prišlec.

»Kotel? Čemu kotel?« je hotel vedeti Aron.

»Kotel, čemu! Hm!« Schreiner je pihnil, kar se da malomarno. »Za žganico. Kuhal bi,« je pojasnil kratko.

Aron je zajljal. Ta smrdljivec bi kuhal žganje? Od kdaj pa je ta navada, da bi naščani sami kuhali?

»Daj meni! Jaz kuhati!« je zinič v isti mah.

Schreiner ni bil pri volji; pojasnil je, da so otroci jeseni nabrali nekaj lesnik, ki so jih namočili za kis, a so pozabili na te namočene lesnike. Zdar, ko je snega na preostajanje, bi poskusil s kuhanjem.

Tudi Zid ni bil pri volji. O, Jehoval Sedaj, da bi Schreiner kuhal žganje? In v njegovem kotlu? Naki! Naj one namočene lesnike njemu odstopi. Bo že dobil toliko žganice, odlične žganice, da se bo enkrat dodobra napil, napil do mrtvega, če hoče, kotla pa ne da. Ne in ne! Na noben način ne.

»Ne, sam hočem kuhati!« je vztrajal prišlec. »Enkrat bi ga pa le rad. Bom vs. okusil pristno žganje.«

Zid je že računal. Bolje je, če Schreinerja ne odžene. Ga bo že drugače privil. Popustil je. Le koliko bo kuhal in koliko njemu, Aronu, dal, je hotel vedeti. S suhimi prsti je sukal in navijal osiveli, kodrastni pajteles.

Pogodila sta se šele, ko mu je sosed obljubil, da ne bo prodajal žganja nikomur. Če ga pa bo, tedaj samo njemu, namreč Aronu. Ko pa je Schreiner zahteval, da se to napiše; Kotel... za toliko in toliko časa... proti toliko in toliko odkodnini v denarju, je Aron spet spremenil svojo pripravljenost in spet odjenjal, kajti zadnji hip se je premislil: saj ima vendar Sara in še

koga! Ti bodo oprezali okrog Schreinerjevega doma, kajti to kuhanje in ti čudni pogoji ter odkodnina v denarju — vse to je tako sumljivo.

Sam se je ponovno zatopil v sveto branje. Ostinil je prst in spoštljivo menal zamaščen vogal Talmuda. Obrnil je list, se ves nagnil nad sveto knjigo in kot na izust bral vrsto za vrsto, miže pregibal tolste ustnice. Pomele je suhe, puste dlani, da se je slišalo dotikanje uvel, suhe kože. Zmedel se je. »Maždo delajo, in spomladi se bodo raztepli za dolge mesece po svetu — nekateri peš, drugi ječ, ali celo na voze. Jehova, udari jih, ne prizanašaj, kajti dolgovi ne poravnajo. Njihovi dolgovi imajo mlade.« Počasi je zamišljal in se zatopil v trgovske misli.

»Koškinu niti toliko ne zaupam več, kolikor je za nohtom črnege. Koškin se je pod zimo vrnil med zapoznele. Pravil je, kod vse je ponujal svojo mažo zoper vse bolezn. Razpešal je tudi vso mažo za čevlje. Pravil je, da je do laškega morja zašel in da ga je prav morje zadržalo, da ni zašel tja daleč, koder rastejo smokve. Pravil je, da je jedel rurove. Da so bolj mehke od najbolj mehkih sliv. Njemu ne dam nič na up,« se je raztogotil ob misli, da je Koškin prinesel iz tujih krajev in sukna i naglavnih rut i škornje. »Ali ne bi dobil vsega pri njemu, pri Aronu. Po vsej vasi je razbojnal cene posameznim blagom, škornjem, naglavnim rutam. Res, ceneje jih je dobil v svetu. Ali jih je moral tudi daleč nositi! Toda v svetu ni takih davkov kot tu. Tamkaj ne zbiražo tako hitro na kup; ne mudi se jim kot tu, kajti tam se hčere ne

možijo tako naglo, kot se — recimo, njemu. Se to leto. Za njo mora vendar balo pripraviti! Ali naj jo kupi iz prihranjenega kupčka? Oho, kaj šel! Oni jo morajo! Iz namečka jo namerja kupiti. Iz namečka, da. To se reče: dvignil je cene blagu svoje kramarije. Iz tega presečka bi Sara imela, če hočete, pernice in blazine, in svilo in zlatino in celine... He! Ali jih bo pritisnil!

»Boričko je se vrnil kasneje. Vrnil kot Borička. Razdal je denar vetrovom. Nadložen je kot Job. Njega držim. Ni še star, priden je za delo, polja ima nekaj, pa čedno hišo. Ta bo Sarina. Boričko jo je zidal, Sara pa bo v njej gospodarila.«

Zavil se je v oguljen kaftan, potegnul premle noge podse, huknil v dlani, se skušal zatopiti v branje, a ni šlo. Besede so plesale pred njim, ali smisla ni ujel. Zbal se je greha. »Rajši ne brati, kot brati nezbran. Dal Oprosti mi, veliki Jahve, meni — črvu in pepelu, nič pred teboj!«

Pobožno je zaprl Talmud, hukal v šipo, z nohtom škralab po njej, dokler ni izpraskal toliko ledu proč, da je v zahajajočem dnevu videl obrise zasneženega drevesa, vogala sosedove koč, žleba svoje hiše.

Predel je misli dalje: vsaka hiša ima v bližini izvirček smrdljivega olja — Schreiner kar v kleti, pa delajo vsi v hiši. Ti cepijo preležano jelovino v tanke, pretanke pasice, drugi izrezujejo enake kolobarčke, žena zvija pasice, gospodar zleplja škatle, otrok pa jih polni z redkorumeno, smrdljivo mažo.

(Nadaljevanje prihodnjik)

Naši čitatelji pišejo

Skupščina Ljudske prosvete okraja Trbovlje

Pomembna je ugotovitev predsednika okrajnega odbora Ljudske prosvete v Trbovljah, tovariša Pavleta Kovača, ki je na skupščini v nedeljo 1. februarja v svojem poročilu dejal, da je okrajni odbor Ljudske prosvete uspel razširiti svoje delo preko plotov. S tem je hotel reči, da se je kultura razširila v vse sloje delovnega ljudstva.

Na nedeljski skupščini, ki je bila v Domu Svobode v Zgornjih Trbovljah, se je zbralo preko 115 izvoljenih delegatov ter številni gostje, med njimi član izvršnega sveta LRS tovariš Boris Zihlerl, tajnica LPS tov. Anka Gaber, org. sekretar OK ZKS Trbovlje tov. Janez Senesek, podpredsednik OLO Trbovlje tov. Viktor Burkelj, sekretar MK ZKS Trbovlje tov. Dušan Povše in še drugi.

Referati o delu Ljudske prosvete v okraju Trbovlje so pokazali velik na-

Delovni kolektivi, zadrage, množične in družbene organizacije, društva in ustanove ter posamezniki: postanite ustanovni ali podporni člani Prešernove družbe!

Ustanovna je najmanj 25.000 dinarjev, podpornina od 5000 do 25.000 din. za posameznika pa je podpornina od 1000 do 5000 din. Denar nakazuje na tekoči račun 601-T-290.

Delo in problemi „Svobode“ v Dobrni

Tudi o „Svobodi“ na Dobrni se malo sliši in piše. Kaj neki dela to društvo, kakšno je njegovo življenje v tem izrazito proletarskem kraju Dobrni je eno izmed najstarejših naselij v Trbovljah, ki je predprilski Jugoslaviji ni imelo nobenih možnosti za kulturno delo in izboljšanje.

V prvih letih po osvoboditvi je teren OF ožvil kulturno dejavnost tako, da je imela mladina vsaj malo zadoščenja. Tudi sindikalni podporni delci so pomagali. Lansko leto pa se je v zgradbi spomladani na pobudo OF in mestnega komiteja ZKS Trbovlje esel iniativni odbor za ustanovitev „Svobode“ na Dobrni. To prizadevanje je našlo na razumevanje in podporo naše ljudske oblasti, kjer moramo posebno omeniti tov. Jožeta Pika.

Dne 27. aprila lanskega leta na 11. obletnico OF je bil ustanovni občni zbor „Svobode“ na Dobrni (prvi v Sloveniji), s čimer je bil postavljen širok temelj za kulturno-prosvetno dejavnost na tem sektorju Trbovlj. V odbor društva so bili izvoljeni sami mladi ljudje, ki so resno pripravljeni za delo. Ne smemo pa svedeti ta prezreti starejših ljudi, ki so pošteno pomagali orati le dno. Trdo je bilo doseženo delo, vendar je naše geslo: »Kultura najširšim ljudskim množicam!« globoko odjeknila v ljudeh. Pomagali nam pri vsakem delu, ker vedo, da smo na prvi poti. Tudi politični aktiv, komunisti in frontovci nam nudijo pomoč.

Ce razloženemu delu „Svobode“ v lanskem letu, vidimo da je bilo na eni strani mnogo storjeno, na drugi pa spet zelo malo. Kje

Pred ustanovnim občnim zborom litijske »Svobode«

Delavska kulturnoprosvetna dejavnost ima v Litiji že precejšnjo tradicijo, saj je tako društvo delovalo v Litiji takoj po prvi svetovni vojni in vse do tedaj, dokler ni vlada predprilski Jugoslavije zatrija po znanem uspelem delavskem izletu v Celju leta 1935 vsa društva „Svobode“.

Ko so lani začeli z ustanavljanjem „Svobode“, se je zbral tudi v Litiji iniativni odbor. Člani tega pripravljalnega odbora so sodelovali tudi na lanskem velikem zboru „Svobode“ v Trbovljah. Tov. Nace Kres je takrat celo nosil zastavo predvojnega „Svobode“, ki smo

EARL BIGGERS:

Skrivnost EVEL DURAND

»Zaklenjena je. Ne bom odrgal ključavnice, kajti ta torbica predstavlja neverjeten dokazni material.«

»Kljunaj sira Frederika so se vedno pri gospodu Kirku,« je rekel Chan. »Prinesel bi jih, pa ne vem, kje so.«

»V moji pisalni mizi,« je rekel Kirk.

Okrog njih se je začela zbirati množica radovednežev. Chan se je obrnil k Flannery.

»Nima smisla, da bi še dalj časa ostali tukaj. Nič drugega ni, kot da nasiljujemo senzacijo lačno ljudstvo. Predlagam, da se vrnemo v vilo gospoda Kirka. Tam bomo stvar temeljito pretehtali. Gospod Kirk naj bo tako ljubljiv in telefonira gospodinu Morrow, naj tudi ona pride takoj v vilo. Ne bi bilo lepo, če bi jo sedaj pustili ob strani, ko je stvar prišla v zaključno dejanje,« je izjavil Chan.

»Tako je,« je pritrdil Flannery. »Dajte, telefonirajte ji,« je rekel, obrnjen proti Kirku.

»In povejte ji tudi, naj pripelje s seboj tisto gospodino iz dvigala, po imenu Grace Lane.«

»Zakaj?« je vprašal Flannery.

»To bo že čas pokazati,« je odgovoril Chan. »Toda ko je Kirk govoril na telefonu, se je pojavil tudi polkovnik Beaton. Raziskovalci je obstal in radovedno pogledal na skupino ljudi vendar se razen z njegovega obraza ni dala prebrati nobena druga misel.«

»Gospod polkovnik,« je rekel Chan. »Prišli smo morilec sira Frederika Brucea.«

»Res?« je mirno vdrnil Beaton.

»To je izve,« je odgovoril Chan. »Se nam ne motim, tle tudi vas. Ali bi šli z nami?«

»Zelo rad,« je odgovoril Beaton.

Pobral je svojo pišalo in ključ. Chan pa je zahteval od starega garderobjerja, naj mu

Nekaj misli o delovanju »Svobode« Toplice

Že precej časa je minilo, odkar so ustanovili delavsko prosvetno društvo »Svoboda« Toplice, vendar doslej nismo dosti čuli o delovanju tega društva ali pa skoraj nič.

Prav gotovo tudi nekaj članov ne ve, kaj je društvo napravilo od svoje ustanovitve. Predvsem je vredno omeniti ustanovitve ženskega pevskega zbora. Vse od leta 1948 v Zagorju ni bilo takšnega zbora, zato je njegova ponovna obnova precejšen korak naprej za večjo kulturno dejavnost naših tovarišic. Razveseljivo je zlasti to, da so v ženski pevski zbor vstopile tudi mladinke. Ko so se pevke predstavile na proslavi 29. novembra, so bile deležne nemalnih pritrjevanj.

Društvo pa tudi ni pozabilo za zabavo naših najmlajših. Ustanovilo je lutkarsko gledališče, ki je že dalo svojo prvo predstavo. Upajmo, da bo to gledališče še nadalje skrbelo za razvedrilo naših malih.

Omembe vredno je nadalje delovanje meškega pevskega zbora, ki nastopa pod svojim starim imenom »Vesna«. Ta zbor ima veliko tradicijo, saj delajo člani v njem že nad dvajset let.

V zadnjem času so ustanovili tudi dramsko družino. Ker bomo kmalu stali pred zaključkom šestmesečnega tekmovanja, bo treba še mnogo trdega dela, da bo društvo pokazalo uspehe tudi na tem področju kulturne dejavnosti. Zato pozivamo ponovno vse tiste, ki stoji ob strani, da se vključijo v kulturno delo, kajti le tedaj bo društvo živele in se razvijalo v smislu smernice prvega kongresa naših »Svobode«.

M. V.

Novice iz Litije in okolice SMRT PROSVETNEGA DELAVCA

V Novem mestu so pokopali 74-letnega upokojenega učitelja Vekoslava Lilića, ki je preživel vsa svoja službena leta v našem Zasavju in sicer v Sentlambertu, sedaj imenovanem Senožeti, ter nato na Poljniku nad Litijo; oba kraja sta v sedanjem trbovškem okraju, medtem ko sta bila v času Lilićevega učiteljevanja v litijemskem okraju.

Vekoslav Lilić se je rodil 21. junija 1879 kot čevljarjev sin s številno družino v Gorjancih v Savinjski dolini. Leta 1906 je dovršil učiteljsko, naker je nastopil službo v Sentlambertu nad Savo, od tam pa je bil premeščen v Poljnik. Ves trud je vložil v izdajo novega šolskega poslopja; ta šola je bila pred II. svetovno vojno ena najlepših šol v naših zasavskih hribih, med vojnjo je bila uničena in jo prav zdaj Poljničani spet obnavljajo.

To je bil velik praznik naprednega Poljnika, ko je dobil leta 1912 novo šolsko poslopje. Upravičilec Vekoslav Lilić pa je le malo časa užival uspehe svojega dela. Moral je v prvo svetovno vojno. Na srbski fronti je bil ujet in se je kot ujetnik pridružil Srbom, ter se jim priključil pri umiku čez Albanijo. Na tej svoji poti je doživel mnogo grozot, ki jih je svoj čas objavil v tisku. Med najbolj strahotne spomine je štel čas, ko je grozna lakota v albanskih hribih prisilila begunce, da so jedli — človeško meso...

Na tej Golgoti preko albanskih planin je mnogo beguncev umrlo, poljski upravitelj Lilić pa je le izdržal in dospel na obalo Jadranskega morja, od koder so ga zavrnili ške ljudje precejšnjo v Francijo. Po vojni se je vrnil na Poljnik in nadaljeval s poučevanjem, vse do tedaj, ko je stopil v pokoj in se preselil v Novo mesto.

Na pokopnega Vekoslava Lilića hranijo Poljničani še mnogo spominov; še v zadnjih letih se je rad vračal med svoje Poljničane.

Vekoslav Lilić je bil vnet čebelar in planinec. Celotno kot upokojenec je hodil stalno iz Novega mesta na Gorjance, prav na zadnjem obnem zboru novomeškega planinskega društva so, malo pred Lilićevim smrtjo, imenovali planinsko pot, ki vodi od Tovarnje v Gorjance do znanega studenca Gospodičene, za Lilićev pot.

Pokojni Lilić je imel obilo smisla za humor. Tako se znanja še danes njegova zabavna tolmazenja, da je med najstarejšimi jeziki ravno naš slovenski, ki je dajal osnovo vsem ostalim, tudi klasičnim jezikom. Rimsko boginja Diana je dobila ime od slovenske besede »divjanac«, ker se je na lovu precej razvnela in zato dobila tako ime. Gorski orjak Gavrilkanar pa je dobil ime zato, ker so se prvi letniki na tem hribu zadovoljivo lepo — samkali. Takih je znal hudomušni Lilić še dosti razdrži.

Ze nekajda za revolucionarne ideje zavzetega zasavskega učitelja Lilića bomo ohranili v lepem, prijateljskem spominu. Pokojnikovi vdovi in sinu Bogomilu, prosvetnemu delavcu v Postojni, iskreno sožalje vseh Zasavcev, ki so poznali vrliga učitelja Vekoslava in ga bodo ohranili v prijazen spominu.

Tragična smrt gasilskega funkcionarja v Jablaniški dolini

Na pokopališču na Lihorcu so pokopali ob lepi udeležbi gasilcev iz Jablaniške doline, Koročevce in šmarne 55-letnega trigrskega gospodarja, Lojzeta Straha, po domače Streklja iz Cerovec. Mož se je ponesrečil pri nakladanju živinske krme, ko je padel s poda in zadobil hudo notranje poškodbe. Nekaj dni po tragičnem padcu je preminul.

Pokojni Streklj je bil vnet gasilec in dolgoletni blaginjski gasilec čete v Jablaniški dolini. Pri odprtem grobu se je poslovil od dobrega gasilskega tovariša, poveljnik jablaniške gasilske čete France Ponebšek iz Gradskih lazov. Šmarci pevci pa so mu zapeli nagrobno. Gasilci litijskega okoliša bodo ohranili pokojnega tovariša v prijateljskem spominu.

Chan je stopil v vozilo, naker se se vsi odpravili na Kirkov dom.

»Ali smem upati, da mi boste odpustili moje pregrehe?« je vprašal Kitajec Kirka. »Mislim namreč na tisto pismo, ki ga nisem takoj oddal na pošto in v katerem je bilo vabilo majorju Durandu za vstop v klub.«

»Zakaj vam neki ne bi odpustil?« je smele so odgovorili Kirk.

»Če tega pisma ne bi pridržal za nekaj časa in ga ne nosil v svojem žepu, bi Durand prišel v klub in od tam odnesel tisto, kar je rabil, in sicer prej, preden bi mu bil za petami.«

»To je točno,« je odgovoril Kirk. »Od kdaj pa vi spremljate in opazujete Duranda?«

»To vam bom kasneje na dolgo in široko razložil. Sedaj pa je toliko: major Durand je bil edini človek na svetu, ki je imel korist od tega, da ne izsledimo Eve Durand.«

»Za božjo voljo, kako je to mogoče?«

»Zal ne znam delati čudežev, pa vendar upam, da bomo v kratkem zvedeli vse resnico. Morda bi nam pa polkovnik Beaton v tej stvari znal povedati kaj več?«

Iz teme je polkovnik spregovoril s hladnim in enostavnim glasom:

»Sit sem tega lagana,« je dejal. »Dejanja bi vam lahko mnogokrat razložil, pa vendar tega ne bom storil. Nekdo sem dal častno besedo. Kakor vi, gospod Chan, tudi jaz spoštujem dano besedo.«

»Kaj, da imava precej skupnih potez, o katerih pa ne vem, koliko so priporočljivi za širo uporabo,« je smele so pridelal Chan.

Tudi Beaton se je nasmehnil.

»Sicer pa hvala vam za izjavo, ki ste jo dali časniku, da jaz osebno nisem v nobeni zvezi s to zadevo.«

»Edinole upanje gojim, da bodo namreč dogodki opravičili tisto moje izjavo,« je rekel Chan.

Izstopili so pred Kirkovim notranjim kotlom in se odpravili v vilo Parady je že bil odprl Flanneryja. Duffa in njunega ujetnika.

»Končno smo tu,« jih je suho sprejel Flannery. »Gospod Kirk, dajte mi sedaj tisti ključ.«

Kirk je stopil k svoji pisalni mizi in potegnil zveziček sira Frederika.

Flannery je v Duffovo pomočilo hitro odprl torbico sira Frederika. Charlie Chan se je zleknil v naslanjač, začel pomežikovati

Ameriški film »Prostor na soncu«

(po Dreiserjevem romanu »Ameriška tragedija«)

George Eastman je reven, toda častihlepen sin misionarja neke verske sekte. Bogati stric, tovarnar, ga je povabil k sebi in ga zaposlil kot delavca. Da pa ne bi umazal rodbinske časti, se George ni smel družiti s svojimi tovariši pri delu, zato je tudi ljubezen z delavko Alice skrival. Stric je videl nekatere sposobnosti; povabil ga je, odprl mu je vrata v boljše družbo, med sebi enake. Tam je George srečal Angelo Vickersovo, bogato in lepo razvajenko, so vanjo zaljubljeni, na Alice je pa počasi pozabil. Toda Alice ni pozabila nanj, iz njune ljubezni se je spopol otrok. Alice je rotila Georgea, naj jo poroči. Neumna delavka je grozila Georgeu, da mu bo uničila karkoli in to ravno tedaj, ko bi se moral poročiti z Angelo. V

George se je rodila grda, misel na umor. Vzel je Alice s seboj na izlet. S čolnom sta se vozila po nekem samotnem jezoru. Vse vročeno je je sklenil utočiti. Toda Alice mu je videla v srcu. Obupana je nazadnje sama v čolnu tako čudno poskočila, da sta oba padla v vodo. George se je rešil. Alice pa je z otrokom pod srečom utonila. Ali je bil George morilec ali ne? Sodišče ga je spo-

znalo za krivega naklepnega umora in ga je poslalo na električni stol.

Vse to sicer še ni Dreiserjeva »Ameriška tragedija«, pač pa sprotno zajeta in filmana nesrečna ljubezenska zgodba treh mladih ljudi.

Film bo na sporedu v bližnjih dneh v kinu »Svoboda-center«, Trbovlje (Delavski dom).

Kino »Svoboda-center« v Trbovljah (Delavski dom)

bo predvajal od petka do torka ameriški film

Prostor na soncu

Ker je film izredno dolg, vabimo kinoobiskovalce, da pridejo pravčasno k predstavam, ki bodo ob 5. in ob pol 8. uri zvečer, v nedeljo pa ob 3. pol 6. in 8. uri zvečer. Teknik odpade. Film je odlične vsebine, zato ga vsem toplo priporočamo.

Kino »Svoboda«, Trbovlje II

pa ima na sporedu angleški film

Mandy

Razpored predstav bo razviden iz lepakov in reklamnih omaric. — Pripominjamo, da so ta film ravno te dni z velikim uspehom igrali v Ljubljani, zato ga ne zamudite.

Letos je v zasavskih revirjih mnogo divjih prašičev

V tej zimi se klati po zasavskih gozdovih obilo divjih prašičev. Na dosedanjih pogonih so jih litijski lovci že tudi nekaj ustrelili. Konec januarja je bilo spet našo litijskih lovecev in gonjačev v gozdovih Reke. Tam so pregnali nad trideset divjih prašičev. Lovci so oddali nanje 35 strelov, sreča pa se je nasmešila le dvema lovecem. In sicer posestniku Medveda z Ljubže in znanemu litijekemu staršini 70-letnemu Jožetu Borisku, ki je to pot ustrelil brejo divjo svinjo, s šestimi mladčki. Lovski staršina Borisek je ustrelil letošnji sezoni že drugega neresca, kar je dokaz, da ima kljub častnim letom še zmeraj bistro oko in zanesljivo roko.

V tej zimi bodo litijski lovci še večkrat stopili proti zverem, ki delajo našim kmetu toliko škodo. Po računih na okrajnem ljudskem odboru Ljubljana-okoliča znaša kmetom od divjih prašičev prizadejana škoda celo več, kakor prinaša lovška zakupnina v vseh 40 občinah ljubljansko-okoliškega okoliša.

O koncertu učiteljskega pevskega zbora v Trbovljah

Minuli torek je bil za Trbovlje napovedan koncert Učiteljskega pevskega zbora, njihov tretji po ustanovitvi in prvi na našem podežlju. Uvodoma je poudaril član zbora na koncertu, da je zbor prišel namenoma najprej v Trbovlje, da bi s tem poudaril povezavo vsega slovenskega učitelstva z revolucionarnimi Trbovlijami in da prinese svojo pesem najprej v dolino, ki je že od nekdaj znana po svojih pevskih tradicijah.

Pred napolnjenim dvorano Delavskega doma v Trbovljah je nastopil zbor z okoli 80 pevci in pevkami, ki ga je v odstopnosti dirigenta zbora Rada Simontitja vodil tovariš Janko Gregorc. Zbor je odpel v dveh delih vrsto narodnih in umetnih pesmi, pretežno Adamčevih. Ker zbor ni bil ustanovljen z namenom, da bi skušal doseči kakršno koli vrhunsko stopnjo, temveč zaradi velike globlje vzroka, namreč da bi se v zboru izurili podeželski pevovodje, ki naj bi posredovali gojitve naše narodne in umetne pesmi našemu podežlju širom po Sloveniji, mislimo, da ne bi bilo umestno strokovno ocenjevati zbora, ki so ga v ostalem že kritizirali poklicni kritiki našega kulturnega središča. Podčrtajmo naj le, da je bilo trbovjsko poslušalstvo z izvedbo koncerta zadovoljno.

K že omenjeni kritiki bi radi pri-

pomnili le to, da bi bilo najbrž zelo koristno za celoten zbor in za njegove bodoče uspehe, če bi pri prihodnji avdiciji sprejeli med njegovo članstvo čimveč mlajših pevcev in pevk, ki bi s svojimi svežimi glasovi prav gotovo dvignili kvaliteto zbora.

Je pa nekaj drugega, česar se moramo dotakniti. Gre namreč za sprejem gostov v Trbovljah. Zbor je bil najavljen in Trbovličani so bili o prihodu gostov obveščeni, še posebej pa vse »Svobode« v Trbovljah, ki so prve poklicane, da skrbje za podobne, pa čeprav vljudnostne obiske. In kaj se je zgodilo? Ob prihodu gostov je bilo zbrano nekaj Zorjanov in članov Slavka — in konec. Niti toliko jih ni bilo, da bi jih lahko oficijalno pozdravili, kje še, da bi jim kaj zapeli v pozdrav. Tudi godba, ki je bila do sedaj še pri vsakem, dostikrat manj pomembnem sprejemu, je tokrat izostala. Se več! Če pride v trbovjsko dolino učitelstvo iz vse Slovenije, bi pričakovali, da bi se udeležilo sprejema svojih tovarišev vsaj učitelstvo Trbovlj. Pa razen štirih častnih izjem nikjer nikogar. Sedaj si pa samo zamislimo, kaj bo pripovedoval ta ali oni učitelj v Gorških brdih, Prekmurju in kjer koli o kulturnih in gostoljubnih Trbovljah, ki stoje na čelu graditeljev socializma v Sloveniji...

a svojimi hilastimi očmi in se zagledal v majorja Duranda. Ta je sedel v kotu sobe a sklonjeno glavo in z očmi, uprtimi v preprogo.

»Seveda,« je vzklknil nadzornik Duff. »Sedaj ni nobenega dvoma več! To je torbica sira Frederika in tukaj... je tisto, kar smo iskali,« je rekel in potegnil iz torbice kos papirja, na katerem je bilo nekaj na stroju napisanih stavkov.

»To so zapiski o zgodbu Eve Durand.«

Začel je brati ta papir Flannery se je obrnil k Durandu:

»Z vami smo, kakor kaže, popolnoma na jasnem. Od kod imate tisti karton, na podlagi katerega ste dobili torbico sira Frederika?«

Durand je molčal.

»Bom pa jaz odgovoril mesto njega,« je rekel Chan. »Potegnili je ta listič iz denarnice sira Frederika tisto noč, ko je ubil tega dostojanstvenega človeka.«

»Torej to pomeni, da ste bili že poprej v San Francisco?« je nadaljeval z zasliševanjem Flannery.

Durand je dvignil oči.

»Seveda je bil tu,« je nadaljeval Chan namesto majorja »Nadzornik Flannery, kmalu bodo tu vsi časniki in v vas bodo začeli spraševati, kako ste prijeli tega nevarnega zločinca. Ali ne bi bilo najbolje, če vam la-

gloj razložim vse podrobnosti, da boste lahko odgovarjali na vsa zastavljena vprašanja?«

Flannery je »šapišil ušesa«.

»Torej,« je začel Chan. »Oh! Saj splot ne vem, kje začeti.«

Vmes se je vtaknil Duff:

»Po mojem mnenju bi morali začeti od trenutka, ko ste prvikrat začeli sumiti Duranda,« je predlagal, potem pa mirno naprej bral dokumente, ki jih je vzel iz torbice.

Chan je priklmal:

»To se je začelo tukajje, v tej sobi, in sicer tisti večer, ko je Durand prvikrat prišel. Ali ste že slišali, gospod nadzornik — nikar se ne bojte, ne gro za noben starinski kitajski pregovor — ali ste že slišali, da so Kitajci silno občutljivi za vtise in da imajo neke posebne duhovne poteze? To je prava resnica, en sam pogled, ena sama kretnja in en sam glas zadostujejo, da se pri nje glavni utvri posebno stanje. Navzven sem bil, ko je gospod Kirk ponudil majorju, da mu bo poslal vabilo za klub. Hitra hvala ma-

lorja me je opomnila, da sem postal pozoren. Takoj sem si začel postavljati vprašanja: kakšno korist naj bi imel major od tega, da dobi pristop med družabne kroge San Francisco? Ali ni morda on tisti, ki ga isčejo? Ne... to je nemogoče! Ali pa bi sicer prišel iz New Yorka sem v družbi nadzornika Duffa?

Tu sem obstal in se zamislil. Kaj smo o tem zvedeli od nadzornika Duffa? Ko je izstopil iz vlaka v Chicagu, je opazil, da je major izstopil iz istega voza. Ali je mogoče, da se je nekemu posrečilo prestopiti Duffa? Tedaj mi je nadzornik Duff izkazal veliko čast in me povabil na večerjo. Med to večerjo sem poskušal kaj zvedeti. Vljudo sem ga vprašal ali je na lastne oči videl majorja Duranda v vlaku med New Yorkom in Chicagom. Ne, ni ga videl. Prvič ga je opazil šele v Chicagu na postaji. Durand mu je rekel, da se je pripeljal z istim vlakom. Povedal mu je, da potuje v San Francisco. Isto noč sta skupaj stopila v vlak, ki ju je popeljal v naš kraj.

Sedaj postaja stvar že verjetnejša. Nereditno se dogodi, da se morilec vračajo na kraj svojega zločina. Če človek upošteva čas, ki je potekel od umora, potem vidi, da je major lahko mirno prišel do Chicaga in se od tam spet vrnil skupaj z nadzornikom Duffom. Od tedaj sem stalno mislil nanj. Opazujam vas, da sem opazil pri kosilu, ko nam je sir Frederik pripovedoval o zgodbu Eve Durand, nreci čudnih in nerazumljivih mest v njegovem pripovedovanju. Tako se je na primer odločil, da odide v Peshawar, poprej pa je obiskal sira Georgea Manninga, ujea Eve Durandove. Ali mi ne bi moral njen mož, ki se je tedaj mudil v Angliji, dati mnogo več in točnejših pojasnil, kakor pa njen uje? Zakaj se sir Frederik ni obrnil nanj? To me je privledlo do novega razmišljanja.

Stalno sem grehel po svojih možganih, da bi si razložil pomen tistega zvečka letnega poročila Cosmopolitan Cluba, ki smo ga našli zraven trupla sira Frederika. Nekdo me je gospod Kirk povabil na kosilo v klub in je tedaj svojo torbico izročil v garderobo. Opazil sem, da je dobil za plačo kovinsko steklenico, za torbico en majhen karton, na katerega je stari garderobar s svojo drhtečo roko napisal: kakšen predmet je bil izročen v varstvo.

(Dolje prihodnje)

Fizkultura in Sport

Nogometni turnir v Hrastniku

V nedeljo 1. februarja so zasavski nogometni klubi odigrali turnir, ki so se ga udeležili Rudar I in II, Retje in Dobrna iz Trbovelj, Proletarec I iz Zagorja ter Bratstvo iz Hrastnika.

Turnir bi moral biti že lanskega decembra v počastitev dneva JLA, vendar je bil zaradi terenskih nepravil preložen na pozneje.

Turnirja se ni udeležilo moštvo Svobode iz Kisovca, ker so imeli istega

dne smučarsko tekmovanje. To moštvo se bo udeležilo nadaljevanja turnirja, ki bo v nedeljo 8. februarja, kjer bo nastopilo z Bratstvom.

Preteklo nedeljo so klubi dosegli sledeče rezultate: Dobrna : Retje 2:1, Proletarec I : Rudar II 0:2, Rudar I : Bratstvo I 7:1. V nedeljo 8. t. m. bodo igrali Rudar I in Rudar II, Dobrna iz Trbovelj, Svoboda iz Kisovca ter Bratstvo iz Hrastnika.

Zmagovalec bo prejel prehodni pokal, darilo Okrajnega odbora Zveze borcev v Trbovljah.

Gostovanje grbinskih igralcev NTS v Zagorju

Skupina igralcev namiznega tenisa iz Grbina pri Litiji je gostovala v šolskih počitnicah v Zagorju. Zagorjani so postavili proti gostom iz Litije svoje najboljšie igralce; zmagovali so Zagorjani in s tem utrdili sloves, da so med najboljšimi namiznoteniskimi igralci v Zasavju.

V zadnjem času vlada med litjsko mladino izredno zanimanje za ta lepi in zdravi sport.

Občni zbor Avtomoto društva v Hrastniku

Avtomoto društvo v Hrastniku je pred nedavnim polagalo račun o svojem delu v preteklem letu.

Iz diskusije na obnem zboru smo razvideli, da je bilo delo društva lanske leto uspešno. Društvo ima vse možnosti za napredek, saj razpolaga s svojim avtomobilom in dvema motornima kolesoma. Prav tako ima društvo garažo s primernim orodjem.

Društvo je preteklo leto organiziralo uspešne gorske motociklistične tekme na progi Hrastnik-Sv. Katarina. Priredilo je tudi vrtno veselico, ki je v finančnem pogledu uspešna.

Za vzgojo mladega šoferskega kadra je društvo priredilo večmesečni tečaj. Tečajniki so se poleg prisvojitve teoretičnega znanja urili tudi v praktičnih vožnjah. Krona vseh uspehov pa je bil najbrž izpit tečajnikov pred izpitno komisijo, saj je od 17 prijavljenih kandidatov za šoferje napravilo izpit 16 tovaršev, eden pa bo lahko izpit še poskušal. Občni zbor je izbral priznanje tov. Doležaleku in tov. Lazniku za vložen trud pri vzgoji mladih vozačev.

Občni zbor pa je tudi grajal nekatere napake, med njimi premajhno delavnost posameznih odbornikov, kar pa gre največ na račun preobremenjenosti v drugih organizacijah in v poklicnem delu.

Nov izdaniški odbor si je zadal nalogo, da bo delo v društvu še bolj poživilo. Tako je bil občni zbor prvič sklenil, da bo tudi lanske organizirano tečaj za vse, ki želijo dobiti izpit za šoferja. Želeli pa bi bilo, da bi se v ta tečaj prijavili tudi taki mladinci, ki nimajo svojega vozila, saj se bodo tečajniki lahko urili na društvenih motorjih in avtomobilih.

R.

Gledališče »Svobode-center« Trbovlje

ponovi v nedeljo, dne 8. februarja 1953 ob 7.30 zvečer v dvorani Delavskega doma igro s petjem v 3 dejanjih

»PESEM S CESTE«

Vstopnice so v predprodaji v trgovini Državne založbe v Trbovljah. Cene običajne.

Uspel družabni večer trboveljskih planincev

V okviru proslave 60-letnice planinstva v Sloveniji je PD Trbovlje priredilo za svoje člane in njihove svoje družabni večer. Planinci so na tej prireditvi izmenjavali misli, obujali spomine na lepa doživetja v naših gorah in delali nabire za bodoče delo v bližnji sezoni. Za razvedrilo je skrbel Škobernetov trio.

Namen prireditve je bil, da so člani med seboj spoznajo, da izmenjajo misli glede dela v društvu, da se pogovore o planinskih koč in kaj naj store za razširitev kroga članstva. zlasti pa med mladino, prav tako, kako pridobiti čim več naročnikov na »Planinski vestnik«.

Ob tej priložnosti je predsednik društva izročil dvema najstarejšima članoma tovarišu Karlu Režunu in tov. Poldeu Majdiču sliko Mrzlice s posvetilom Predsednik je izrekel željo, da bi oba še mnogo let zahajala v naše lepe planine in da bi živela še mnogo let zdrava in zadovoljna. Oba sta se ganjano zahvalila za nepričakovano pozornost; tov. Majdič je dejal, da je še naprej pripravljen delati v upravnem odboru društva, tov. Režun pa je govoril o svojih lepih doživetjih v planinah.

Prireditve je uspešno. Ko so se planinci poslovili, so si želeli avideaž v planinah in da bi društvo še priredilo tako uspešno družabno večer.

Ko-Ra.

ZASAVSKI PIONIR

Kotiček za naše pionirje in pionirke

REŠITEV PIONIRSKÉ NAGRADNE UGANKÉ

Tudi pionirsko besedno uganko v zadnji številki »Zasavskega vestnika« je pravilno rešilo precej učencev in učenek. Rešitev se glasi: 1 2 3 4 5 = tabori, 5 4 3 2 1 = robati.

Zreb je odločil za nagrado pionirko Hermino Planinc iz Tirne pod Sv. Goro, ki naj ob priložnosti pošlje po knjižno darilo v naše uredništvo.

NOVA NAGRADNA UGANKA

1 2 3 4 = številka
4 3 2 1 = dobra jed

Odgovor: dobite, če namesto številke vstavite pravilne črke. — Rešitve nam pošljite do ponedeljka, 9. februarja 1953. Izrečani bo prejel spet lepo knjižno darilo.

Življenjepis maršala Tita

V slovensčini bo izšel življenjepis maršala Tita, ki ga je napisal publicist Vladimir Dedijer in ki je zbudil veliko zanimanje doma in po svetu. Delo bo izdala Cankarjeva založba v Ljubljani; založba bo v kratkem za to obsežno delo razpisala subskripcijo in razposlala naročilnice.

300 Zagorjanov na obnem zboru

Na nedavnem obnem zboru ŠD Proletarec v Zagorju se je zbralo nad 300 ljubiteljev športa. Iz zborila je bilo razvidno, da so največ pozornosti v stari upravi polagali nogometu, manj pa drugim športom. Premalo je bilo storjenega tudi za strokovni in moralno-politični napredek članstva, pa tudi s »Partizanom« ni bilo nobenega sodelovanja. Kljub temu pa je društvo doseglo precej uspehov, zlasti med kegljači, ki so si zgradili moderno dvostezno kegljišče v rekordnem času. Narasča tudi zanimanje za namizni tenis in se je v to sekcijo v zadnjem času vključilo nad 70 pristavev tega športa. Ob zaključku so 10 najbolj poštvalnim članom izročili spominske plakete.

Avtomoto društvo v Zagorju bo začelo spet delati

Avtomoto društvo v Zagorju je bilo v prvi polovici lanskega leta precej delavno. Organiziralo je šoferski tečaj ter priredilo nekaj izletov v razne predele naše ožje domovine. Toda teoretični tečaj, ki ga je za začetku obiskovalo 45 reflektantov, večinoma mladincev, ni popolnoma uspel. Tečajniki so predelali še skoraj vse teoretične snovi, morali bi pa imeti med tečajem praktične vaje s motornim vozilom, toda avto je bil skoraj ves čas v popravilu. Tečajniki so zaradi tega zgubili veselje do obiska predavatelja, tako da so s tečajem prenehali. Na zadnjem obnem zboru društva so obravnavali tudi to vprašanje ter sklenili tečaj ponoviti. Tečaj bo od 15. marca do 1. aprila t. l. nato pa do 15. aprila praktične vaje na motornem vozilu, nakar bodo tečajniki polagali izpite. Republiški odbor je obljubil društvo primeren avto in motorno kolo za učne svrhe. — Na obnem zboru so poudarili potrebo po garaži in mali delavnici, kjer bodo člani lahko popravljali svoja vozila. Prav tako so ugotovili, da je bilo premalo povezave med odborom in članstvom, kar bodo letos popravili.

Odbor.

IZPRED SODIŠČA

Električne žice je prerezal

Pred okrajnim sodiščem v Trbovljah sta se zagovarjala Jože Simončič in Anton Močivnik, oba iz Vrbovca, ker sta 5. novembra lanskega leta poškodovala električne žice, ki so napeljavale k hiši Franca Primožiča. Dejanje samo je sicer storil prvovodni, dejal pa, da ga je k temu napeljal Anton Močivnik, ki ga je nagovarjal toliko časa, da je v to privolil in žice prerezal. Prvi je dejanje takoj priznal in ga obžaloval, zagovarjal se je pa, da ga je k temu nagovoril njegov stari oče, ki mu ni bilo všeč, da so električne žice spoljane preko njegovega zemljišča. Drugi, Anton Močivnik, pa je zanikal, da bi prvega k temu nagovarjal, priznal pa je, da je hotel to sam napraviti in se mu to ni posrečilo, ker mu je Jože Simončič to preprečil.

Sodišče je oba spoznalo za kriva, ker sta tako poškodovani tuje stvari in napravila Francu Primožiču škodo v znesku 2500 din. Prvi je bil obsojen na 2000 din denarne kazni, drugi pa na 7000 din, poleg tega pa morata povrniti Francu Primožiču vso napravljeno škodo.

Otroka je nagovarjala h kraji

Pred istim sodiščem je bila obsojena tudi Rozalija Perme iz Trbovelj - Retij št. 167, ker je lanskega leta deloma sama, deloma pa po svojem 11 let staremu sinu vzela iz zunanjih prostorov rudnika Trbovlje razno nove in stare izdelke iz železa ter jih nosila domov z namenom, da bi jih prodala na račun podjetja »Odpad« v Hrastniku. Vsega skupaj si je na ta način prilastila okrog 450 kg železnih izdelkov v vrednosti 42.750 din.

Na sodnijski obravnavi je Rozalija Perme zanikala, da bi svojega 11-letnega sina nagovarjala k tatvini; izpovedala je, da mu je to celo branila. Priznala pa je, da je vzela večkrat kakšen kos železa, ker je mislila, da to ni prepovedano. Priče so pa potrdile, da je obtoženka jemala železo tudi tam, kamor niti dostopa ni imela, in da je k temu nagovarjala tudi svojega otroka.

Sodišče jo je obsojilo na 4 mesece zapora, pri čemer je upoštevalo, da je obtoženka kradla na račun splošnega ljudskega premoženja in da se je pri kraji posluževala svojega mladoletnega otroka.

Zaradi revščine je kradla

Zaradi tatvine so je zagovarjala pred sodiščem nadalje Angela Spolek in Trbovelj - Lok št. 513, ki je 28. oktobra lanskega leta vzela izpred opakekarne v Trbovljah na škodo trboveljskega rudnika dva nova in en star zobčnik iz železa v teži okrog 150 kg in

vrednosti okrog 20.000 din ter nato enega predala podjetju »Odpad«, dva pa je skrila, da bi jih ravno tako prodala temu podjetju. Obtoženke je svoje dejanje priznala; v svoj zagovor je navedla, da ima doma 5 mladoletnih otrok, da živi v veliki revščini, mož pa se za vzdrževanje družine ne briga ter denar porabi v glavnem sam.

Sodišče je upoštevalo pri odmeri kazni, da je obtoženka mati petih mladoletnih otrok in ji je zaradi tega odmerilo tri mesece zapora, pozoro za dobo enega leta.

V pijanosti se je pretepal

Zaradi pretepa je bil kaznovan Franc Vitr iz Trbovelj-Retij št. 49, ker je 15. novembra lanskega leta pred gostilno Osepek v Trbovljah udaril s palico po glavi Franca Urbanca in mu prizadel poškodbe na glavi ter pretres možganov.

Obtoženec se je na obravnavi zagovarjal, da je običajno mu dejanje storil v pijanosti in da je s palico udaril Urbance zaradi tega, ker je iz gručel ljudi, v kateri so se nahajali, govarjal, da je imel namen za denar vrtni, ko bo dobil plačo. Tako ga je dejansko tudi vrnil, to pa šele potem, ko je bilo uvedeno proti njemu kazensko postopanje.

Sodišče je obtoženca obsojilo zaradi neverbe in zatajitve na 1 leto in šest mesecev zapora.

Nepošten občinski tajnik

Pred kratkim so je zagovarjal pred sodiščem v Trbovljah bivši tajnik občinskega odbora na Dolah pri Litiji, Franc Gročar, ker si je kot tajnik leta 1949 prisvojil 1 industrijsko nakaznico na ime Ignaca Kotarja, meseca januarja 1950 pa si je spet prisvojil znesek 400 din na škodo Marije Gročar, ki bi moral izročiti kot ostribovski socialnega fonda ta znesek ter je na seznamu sam podpisal njeno ime, da bi tako prikril kaznivno dejanje. Leta 1951 in 1952 pa si je prisvojil 4000 din od pobrane samopriprave, ki mu je bil zaupan. Kot blaginjak prostovoljnega gasilskega društva v Dolah pri Litiji pa si je leta 1952 od dobička veselice na škodo društva prilastil znesek 10.000 din in si za ta denar kupil obleko.

Obtoženec je priznal, da Mariji Gročar ni izročil 400 din in da je njen podpis ponaredil. Kar se tiče primanjkljaja, ki je nastal pri samopripravi, pa se je obtoženec zagovarjal, da je ljudem preveč zaupal in da je dajal posojila krajevnim gostilni za nakup

Rešitev nagradne križanke iz zadnje številke

Vedovavno: 1. les, 4. remi, 8. slap, 12. Ema, 15. kapo, 17. liga, 18. kepa, 20. idol, 21. vata, 22. imber, 23. imen, 24. Ahil, 25. ža, 26. Al, 28. opal, 29. 31. as, 32. koz, 34. ta, 35. Al, 38. os, 40. til, 42. volna, 44. ruž, 46. vi, 47. rak, 49. pa, 50. tara, 52. pas, 53. vir, 54. taft, 56. Kina, 57. sol, 58. met, 60. Vera, 62. ja, 64. Kum, 66. iz, 67. KLO, 69. Lavra, 71. šik, 73. Ra, 74. or, 75. mo, 77. kto, 78. ne, 79. glej, 80. 81. Krek, 82. LP, 84. to, 85. skis, 87. vral, 88. pila, 90. goba, 91. akon, 93. šoto, 94. Tit, 95. očo, 96. gada, 97. sin, 98. knaš, 99. salo, 100. ura.

Navišeno: 1. Lada, 2. spoba, 3. solist, 4. rev, 5. otača, 6. Mita, 7. ima, 8. ali, 9. lina, 10. agent, 11. par, 12. ekipaž, 13. metal, 14. apel, 15. ki, 19. am, 36. volt, 39. kor, 31. Al, 32. ko, 33. znak, 35. ar, 37. kis, 39. savez, 41. in, 42. vafel, 43. arija, 45. us, 46. velur, 48. kit, 49. dav, 51. Ana, 52. pek, 53. trak, 58. mir, 59. ol, 61. avto, 62. ja, 63. ni, 65. mak, 67. kretan, 68. om, 70. Ro, 71. 76. kakadu, 74. orati, 76. olita, 78. Nobel, 80. kler, 81. kros, 83. ptič, 84. toča, 86. soda, 87. vs, 89. ata, 90. gos, 92. na.

Ne vemo, kje naj iščemo krivca, ali med posamezniki ali pa je to morda društvo »Svoboda«. Vsekakor bi želeli pojasniti, da bo mogoče storiti vse potrebno za rešitev tega vprašanja. Rigo.

Vse prebivalstvo Zasavja opozarjamo na našo veliko nagradno žrebanje

Ob koncu I. polletja na gimnaziji v Trbovljah

Z letošnjim šolskim letom se je trboveljska gimnazija nekoliko spremenila. Ob koncu oktobra so se dijaki vselili v nove prostore, ki jih je šola pridobila s prizidkom na obeh straneh starega šolskega poslopja. Postavila je bilo treba tudi novo pošt za centralno kurjavo, pa so stroški narasli na preko sedem milijonov dinarjev, zato ni bilo mogoče napraviti še nadzidave stranskih traktov. Vse stroške pri povečanju gimnazijskega poslopja je kriji okrajni ljudski odbor, ki posveča gimnaziji kot najvišji kulturni ustanovi v kraju vse potrebno skrb. Naša industrijska podjetja, ki so tudi zainteresirana na obstoju popolne gimnazije v Trbovljah, so pomagala pri razširitvi šolskega poslopja s brezplačnim materialom.

Lanska razširitev stavbe pa ima zaradi stalnega naraščanja števila dijakov relativno majhen uspeh. Letos je na gimnaziji okoli 150 dijakov več kot lani, zato se je število oddelkov povečalo od 17 na 20. Tako ima gimnazija še vedno premalo prostorov in mora tudi letos s tremi oddelki voditi v prizidku glasbene šole v neprimernih in jo za silo uporabljenih učilnicah. Šoli primanjkuje prostorov za učila, potrebuje posebno učilnico za fiziko in kemijo, glasbeno sobo in risalnico, zato bo treba v najkrajšem času izvršiti predvideno nadzidavo stranskih traktov. Povečati bo treba tudi telovadnico, ki ne ustreza več, hkrati pa bo treba povečati tudi šolsko dvorano in odstraniti z dvorane barako, ki je ostala še iz časov okupacije.

Letos je v gimnaziji 710 dijakov; v nižjih razredih, ki imajo 16 oddelkov, je 601 dijak, v višjih pa 109. Analiza učnih uspehov ob koncu polletja je pokazala, da je letošnji učni uspeh približno enak lanskemu ob tem času, le da je odstotek odličen, prav dobrih in dobrih dijakov višji, a odstotek zadostnih nižji kot lani. V nižjih razredih sta brez slabih ocen 302 dijaka (50,5%), v višjih pa 73 dijakov (67%), skupno brez slabih ocen torej 375 dijakov (52,8%).

Med nižjimi razredi je najboljši I. razred s 55,4% pozitivnih, najslabša pa sta 2. in 3. razred z 39 oziroma 47% pozitivnih dijakov. Dijaki teh razredov se premalo učijo doma, njim bi bila potrebna tudi večja skrb staršev, ker so otroci na tej razvojni stopnji nekako odmaknjeni od šole. Pretežna večina naših nižješolcev ne mara navedenega učenja v višjih razredih. Ko dovršijo predpisano šolsko obveznost, odhajajo v različne poklice. V vseh strokah pa so danes zahtevata najmanj dva razreda gimnazije; v do glednem času pa bo potrebna do vrhunska nižja gimnazija, ki je le nadaljevanje osnovne šole v okviru osemletne šolske obveznosti. S tem morajo računati vsi naši nižješolci.

Letos so pionirji gimnazije praznovali letošnjo obletnico, ki jo je praznovali tudi aktivni so pripravili zelo pisane programe, tako da so pridobile prav dobro uspele. Dobra stran teh prireditev je bila tudi v tem, da je veliko število pionirjev pri praznovanju aktivno sodelovalo. Mladinski dramski aktiv študira Goldenovo igro »Sreča in Lita«, za pionirje pa je priredil tri lutkarške predstave. V okviru šolske LMS so ustanovili dijaško univerzo, ki je pripravila obsežen delovni program do konca šolskega leta. Pretežni del programa obsega idejno politično delo med mladino, delo v prirodoznanstvenem, dramskem in športnem aktivu.

Ob koncu prvega šolskega polletja je bilo po predpisih o šolanju v splošnoizobraževalnih šolah zaradi slabega učnega uspeha pet dijakov odstranjeno iz šole s pravico, da ob koncu leta opravljajo razredni izpit.

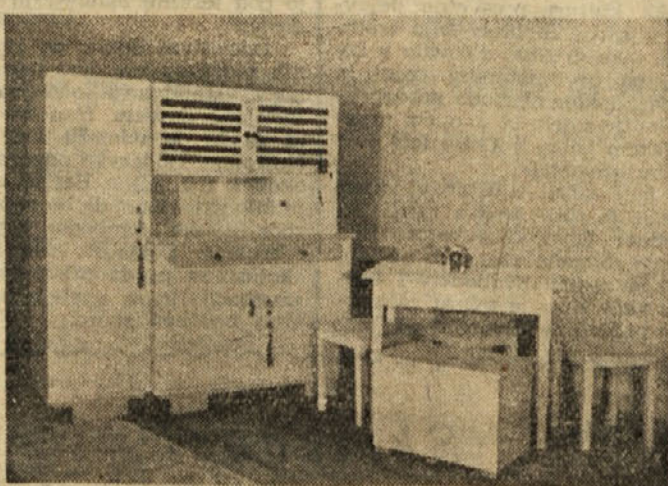
- jt -

ALI SI ZE PLACAL NAROČNINO ZA »ZASAVSKI VESTNIK«?

Želiš dobiti zastoj kuhinjsko opravo, cement itd.

Uredništvo in uprava »Zasavskega vestnika«, glasila OF Zasavja, razpisujeta nagradno tekmovanje za svoje naročnike. Tekmovanje bo trajalo od 1. januarja do 1. maja 1953. Tekmovanja se bodo lahko udeležili vsi stari naročniki, ki bodo plačali naročnino za leto 1952 in za leto 1953. Tudi novi naročniki, ki bodo plačali naročnino za celo leto 1953, se bodo lahko udeležili tega tekmovanja. Da bomo lahko nudili našim naročnikom tako tepla in praktična darila, so poskrbeli naša podjetja in ustanove, ki so v ta namen prispevale lepe nagrade. Uredništvo in uprava lista se jim za to najlepše zahvaljujeta.

Nagrade bodo sledeče:

1. nagrada: kuhinjska oprava (darilo Mestnega stroj. mizarstva v Trbovljah) — glej sliko; 2. nagrada: moški ali ženski čevlji po meri (darilo Mestnega čevljarstva v Trbovljah); 3. nagrada: 10 vreč trboveljskega Portland cementa (darilo Cementarne Trbovlje); 4. nagrada: 1 kristalni namizni servis (darilo podjetja »Umetnina, Ljubljana«); 5. nagrada: 1 kristalni toaletni komplet (darilo Umetnina, Ljubljana); 6. nagrada: 1 vozček trboveljskega premoga (darilo rudnika Trbovlje-Hrastnik); 7. nagrada: isto kot pod 6; 8. nagrada: 1 tona apna (darilo rudnika Zagorje); 9. nagrada: pletena lopica (darilo Trg podjetja »Preiskrba«, Trbovlje); 10. nagrada: isto kot pod 9; 11. nagrada: glej pod 9; 12. do 14. nagrada: denarna darila po 1000 din (prispevek Trg podjetja »Preiskrba«, Hrastnik); 15. nagrada: 200 kg žganega apna (darilo Kemične tovarne v Hrastniku); 16. do 18. nagrada: 3 knjižne nagrade (darilo okraj. odbora OF Trbovlje); 19. do 23. nagrada: 5 knjižnih daril (prispevek Zasavskega vestnika); 24. nagrada: stekleni servis (darilo Stoklarne v Hrastniku); 25. nagrada: isto kot pod 24.

26. nagrada: 9 kvadratnih metrov plošč »Izolit«, 2,5 cm debeline, za oblogo stropa (darilo Industrije gradbenega materiala, Radeče-Zidani most); 27. nagrada: 5 vreč cementa (darilo pod 26. navedenega podjetja); 28. nagrada: šunka, težka 5–6 kg (darilo Mestne klavnice, Radeče); 29. nagrada: 2 zavitka pisalnega papirja (darilo Papirnice v Radečah); 30.–31. nagrada: isto kot pod 29; 32. nagrada: 1 vedro za vodo iz plečvine (darilo Strojne tovarne »Miha Marinko«, Trbovlje); 33. nagrada: isto kot pod 32; 34. nagrada: 1 steklena vaza, barvana, brušena (darilo Stoklarne v Hrastniku); 35. nagrada: 1 moška srajca (darilo Trg podjetja »Petrošnik« v Hrastniku); 36. nagrada: 1 steklenica likerja (darilo podjetja pod 35).

Pripominjamo, da se bo v času do 1. maja 1953 število nagrad prav gotovo še zvišalo. Žrebanje bo 3. maja 1953 v dvorani rudniške restavracije v Trbovljah, ki se ga bodo naročniki našega lista lahko udeležili.

Naročniki, pohitite s plačilom naročnine — sreča se vam smehljaj!

Uredništvo in uprava »ZASAVSKEGA VESTNIKA«